

Історія палиць.

Палиця, когорта нині служить людям або як підпору, або як средство оборони від нападених звірят, а деколи і... людей, в давніх часах була предметом мало знаним і розповсюдженим.

В 15 віці палиці уживали елегантніші як средство до забавки. В правдивий звичай ношене палиць увійшло доперва в 18 віці — а поспігалися нею і мушкетери і жінки.

Першим князем котрий почав носити палицю до рогу, був Генрик 4-тий. Славною була скромність собі палиця гебанова, з головою із слоневої кости — в газеті Людовика XIII Людовик 14-ий дав почин і звів в звичай виробляти не палиць дорогих, а богатою і гарною прикрасою, а штучним виробом. Артисти і ювеліри займалися виробом тих люксембурзьких забавок — а шляхта на французьким королівським дворі старалася мати найдорожчі, найбагатші і найоригінальніші палиці.

Скоро звичай ношеня палиць прийняв ся і серед богатої верстви міщанства. Великанські суми вложено на закупню найкрасою палиць. Ніхто тоді навіть не задумувався, як хтось за палицю заплатив 10 тисяч талерів.

Російська цариця Катерина дарувала була королеві шведському Густавові III палицю, яка коштувала 60 тисяч рублів, значить на нашу гроші 30 тисяч дол.

Коли в Парижі увійшли в моду американські цілидри, почали поспігати і палицями звичайними високими і міцними. Описали входили в моду палиці що раз то грубіші і дійшло до того, що носили палиці так грубі, як гаїгузе деревини, навіть з неогладженими добре сушками.

В минулім віці палиці були як добрі книжки, прикрашені в однім кінці ремінцями; але вже в другій половині тогож в ку закинено ті палиці, а вийшли до палиць легоньких, вироблених з тростини перцевої, а прикрашених в горі галкою, котра рівночасно служила за рукоятку. В тринадцятих роках увійшли були в моду палиці із загнутими ручками. В сімдесятих роках студенти (головно в Німеччині) уживали коротких паличок на пів метра дозгих, закінчених в горі круглою плиткою із слоневої кости. Але все те „перережилося і переполілося“. Відтак почали виробляти і носити палиці із срібними ручками.

Як інші річі, так і палиця має своїх колекціоністів, котрі залюбив закладають у себе в музеї палиць і перерахувують великанські суми грошей! Так граф Бріаль, міністер саксонського короля Фрідріха Августа мав зібрання палиць, серед яких

штук, котрою дуже пишався. Талейран мав мати ще більшу збірку.

Власителем одного з найбільших і найцінніших збірок палиць був Генрик Беер, батько Магера. Ного уперта манія збирання палиць довела його до убожества, втрати розуму і життя. Він стратив все своє майно на закупню старих і дорогих палиць.

Найбільший ліній.

В місцевості, Джерзівіл, Іл., номер 70-літній фармер-Монкрі, який пролежав в ліжку цілих 15 літ. Се мабуть найбільший ліній в світі. Маючи 55 років поживив ся до ліжка і пролежав тут 15 літ, хоч був здоров, як риба. Наконеч помер, як лікарі говорили, з лунівства. Був він на стільки лінійвий, що навіть для заспокоєня природних потреб не сховався в ліжка; їв в ліжку, навіть голий кавчав лежачи.

Ліній сей говорив, що йому навіть віддавати видають ся тяжкою роботою.

Наполеон як ловець.

Великий цесар Франції був після однозвучних свідчень своїх сучасників дуже кепським стрільцем і не любив лєвів, хоч мусів віддавати ся, як се ролять всі „великі“ цього світа. Разлучилося, що Наполеон полював над Мальмезоном на курорті в товаристві маршалів Массен і Бартіра. Сей винюхали на самім вступі велетенське стадо куропаток, до яких стріляв перший очевидно цесар і як звичайно, хибив. Це-пасте одначе хотіло, що цесар не влучивши в куропатку, поцілів Массену, якому одно зеро шроту пробило лице. Зараз по Наполеоні вистріляв Бартір і забив куропатку. Коли заосмотрів рана Массену, цесар крикнув гнівно до Бартіра: Гарно еписуєш ся, Бартір! Як же ти міг так необережно стріляти, щоби ранити Массену? Бартір запевнював, що він не ранив Массену, але мусів замовкнути, бо цесар заявив рішучо, що так стало ся. Ловеньке товариство, перервавши по сьм прикрім випадку лови, вернуло до Мальмезома у фантальним настроєм. Наполеон, котрий знав аж надто добре, що се він сам ранив Массену, післяв до нього сейчас свого придворного хірурга Ляррея, поручаючи йому вручити рівночасно відручне письмо. В сьм письмі містила ся номінація на головного всьгда в Португалії, якої Массена дуже собі бажав.

Зі споминів ката.

Перший помічник Дайблера, що є катом у Франції, розповів сьм виробничикови парвського „Жуїялу“. Сьм спомини. Сьм вже від 17 літ помічником звісного ката і за той час брав участь в стільки страшеннях, що такі образи його зовсім не зворушують. Що найбільше

робить ся йому не добре, але тоді склянка вина вистарчає, щоби він вернув до душевної рівноваги. Вже Дайблер є від того більш зворушливий; він мусить переді по кожнім страченом зажити бромом бо інакше не може спати. Тайни помічника ката, які дотичаються його звичаїв, зовсім не приманчиві: засудженому вижуть руки, котрі він передтим складає на плечах і го так кріпко, що тіло легки подасть ся і перед ним дасть ся ліпше вложити під гільотину. Ногі вижуть жертви так, що може ставити лише короткі кроки, а через се може надто викривляти ся. Лише неможливі з тих, коло котрих „працював“ сей помічник, йшли відважно під гільотину. Більшість із них тратила притомність, заки їх положено під топір. Разохоль, звисний анархіст мав, як не раз кажуть, відважно згинув. Се не є одначе правда. Правда лише в тім, що він много кричав, кляв та кидав ся, але се робив він радше зі страху, чим з відваги. Відважний був лиш Веґан. Він дбав про те, щоби задержати честь своїм імені. Він не хотів дозволити надто сильно звязати свої ноги і подарував перед смертю помічникам ката свою цигарницю, цинічно при тім жартуючи. Коли роздав ся шум топора, він закликав голосно: „Нехай живе анархія!“ і в той сам момент гільотина підняла йому голову.

Приватний вагон царя. Приватний залізничний вагон російського царя є, здає ся, як збудований, щоби динамітовий вибух не міг його поважно ушкодити. Збудований із грубої сталі і є такий тяжкий, що на многих залізничних шляхах в Європі не може курсувати з причини незвичайної своєї будови. Як російський царіде, то на тім шляху здержаний на час його переїзду рух усіх поїздів, а залізничний шлях стережуть тайні агенти, жандармерія, поліція і військо. Вісеко, розставлене по обох боках шляху, має набиті гвері і не дозволяє нікому зблизити ся до залізничної лінії.

Недоломок „Вольтурно“. (затоплене доробало) Минулого тижня приплив до Імцеден голяндський пароплав „Карлерой“ котрий 17 м. затопив недоломок нещасливого доробала-корабля „Вольтурно“, що перед 4 тижня ми став причиною смерті між иншими і руських емігрантів. Зроблено се в інтересі безпеченства морської плавби. Залога „Карлероя“ побачила в цілости згорілий недоломок о годнів до 10 вечером. Перший офіцер, перший машиніст та кількох моряків підіхали судном до згорілого корабля. Так, вони ще не знали про катастрофу „Вольтурна“. Моряки цілу ніч оставали в поблизу недоломка і доперва до-

світа вийшли на палубу „Вольтурна“. Недоломок виглядав дуже нужденно. Хвилями бухало ще з руїн корабля поломня. Одиною частиною корабля, що задержало ся в цілости, була гали машини. В кімнатах залози найближчій до нещасливого корабля в часі пожежі видно з сього, що навіть між та скла стопили ся.

Затога „Карлерой“ взяла на споман деякі предмети, як корабельний дзвін і ланцюжок „Вольтурно“, а описали погирляли курки рур так, що вода зацїла весь корабель. Коли „Карлерой“ відплив, „Вольтурно“ поволі занепадав ся в безмежний океан.

ЯК ЛЮДИ ЛІТАЮТЬ

Микола Чайковський.
(продовжене).

Цепелін.

Найславетніший бальон з усіх до нинішнього дня будє німецький Гр. Фердинанд Цепелін. Він побудував 1900 р. свій перший бальон і відбував ним подорожі по Баденським озерам (Швайцарії). Ного бальон був довгий на 128 метрів. Виглядав він так: було руштоване, зроблене з алюмінія (легенького, білого металю); се руштоване було обтягнене сіткою зі сталевих дротів. В середній було 17 переділок і в кождо з них вкладали бальон, який точно наеував до переділки. Кождий бальон був окремо наповнений газом, а описали цілий великий бальон був зверху обтягнений гладкою шовковою матерією. Отже коли пукла верхня поволока, то газ не втікав, тільки лишав ся в тамтих бальонах. Так само задержував ся газ в верхній поволоці, коли пук один з середних бальонів.

Під бальоном була приціплена довга металева галерія. В галерії були дві лодки (гондолі); в них містила ся залога і припаси. Під галерією уміщено ще довгу ливву, по якій пересувано великий тягар. Коли тягар пересувано на зад, підносили ся передній кінець в гору.

Бальон Цепеліна мав бензиновий мотор, який уживав 12 кілограмів бензину на годину. До кермованя служили чотири керми: дві з переду і дві з задку по обох боках.

Перший бальон Цепеліна зіснував ся в перших іздах; тому треба було будувати новий. Цепелін звернувся до своїх земляків з поміччю в короткім часі зібрав великі суми на будову нового бальона.

Інші бальони.

Бальон Цепеліна відзначав ся тим, що має тверде руштоване з алюмінія. Крім сього є ще інші бальони такі, що не мають того твердого руштованя, а тільки мішок з матерії. Твердий бальон є дуже тривкий і сильний; за то м'які бальони, без руштованя, мають до себе те, що

можна їх легко згорнути в мішки і перевозити фірмами. Тому то уживають м'яких бальонів у військовій службі.

Вкінці будують ще посередні бальони, т. зв. півтверді, які відзначають ся тим, що мають на споді тверду пласку, немов ціпину. Вони мають до себе те, що є легкі від твердих, але сильніші від зовсім м'яких бальонів.

Бальони без керми

Помимо того, що кермованими бальонами відбували люди вже дуже далекі подорожі зовсім щасливо, ще до нинішнього дня уживають до деяких цілих бальонів без керми.

Бальон без керми ми описували: він має вигляд кулі, до якої причіплені кіші, званий гонделю. В гондолі сидять люди і мають з собою всі потрібні прибори до дороги. Звичайно беруть з собою в дорогу ще ріжний тягар, званий балістом, звичайно місок. Сей місок виснажують по волі, коли хочуть летіти висше в гору. Чим висше від землі, тим рідший воздух; отже бальон мусить ставати легший, щоби міг далі підносити ся.

Коли товариство хоче з'їхати на землю, мусить випустити газ з бальона. До тієї цілі служить кляна, звана вентелем. Як потягнути за шнур, то кляна отвірає ся і газ виходить поволі з бальона. Але часами треба, щоби газ вийшов увесь нараз. Тоді тягнуть за шнур, який є шнурити в поволоку бальона; через те роздирає ся шиттво, газ відразу втікає і бальон паде мов куля на землю.

Закі люди всядуть, бальон є привязаний слабощнурками, щоби не втік. Коли вже все готове, відвизують шнур і пускають бальон свободно. Такі бальони називають ся свободними. Крім того устроюють ще часами так, що бальона не спускають зі

шнурка, тільки выпускають його на довгій ланці в гору. Потім стягують його на шнурі назад на землю. Такі бальони називаємо бальонами на прив'язі.

Бальонів без керми уживають головну у війську і то до ріжних цілей. Доля підняти ся на балістні тисоко, то з тої місяка бачити все, що діється в ворожих таборі. З бальона можна кидати снаряди і прив'язати на в'язі мішки, а також можна втікати бальоном з кріпости під час облоги. Париж 1870 року втікло звідтам на 64 бальонах 150 осіб і привезено до 10,000 ріжних листів.

Бачимо, що люди не тільки використовують бальон, хоч би й найпростіший винахід, на згусу своїх блянів.

Бальонів без керми уживають також до піднесення високо в гору. Показало ся, що чим висше в гору, тим рідший воздух. В дуже значній висоті воздух такий рідкий, що люди не можуть вже ним віддихати, тільки дістать за горло голови і тратять пам'ять, кров пускає ся в боск, ротом і ухами, так що дуже часто від того гинуть. Найбільша висота, до якої доїхали люди, є 11 кілометрів в гору; там так зимно, що вода замерзає. В той спосіб причинили ся і задухонілі бачо до поступу науки, бо переконували ся, які обставини панують високо, над хмарами.

Перша і Найбільша
УКРАЇНЬСЬКА КНИГАРНЯ
в АМЕРИЦІ

видає кождому великий

Каталог Книжок і Ка-

леїдеїв, хте лише по не-

го напине.

Книгарня заложена в 1904 році. Че-

рез свою точну і солідну уладу закла-

ла собі довіре всіх американських і у-

снів, котрі мали з нею до діла.

Письмів на адресу:

Ruthenian Book Store, Dept. K.

701 W. Lackawanna Ave. Scranton, Pa.

РОДИМЦІ!

Сли хочете їхати до старого краю, або хочете спроводити своїх країнців до Канади то приходіть до С.Р.Р.-ського офісу до головних агентів

A. CALDER & SON.

БАНКИРІ

663 Main St. Winnipeg, MANITOBA

Ми спростаємо рік річно тисячі народів перешкоди. Мы також посиласмо гроші до старого краю скоро і безвечно. Як також виміноюм доларів на австрійські гроші і продаємо австрійські марки.

Мы маємо віддати і приймаємо гроші від долара до тисячі і висше та платимо процент.

П. А. Каракоцук є наш укр. представитель.

Dominion Ticket Office

703 Main Str. Winnipeg, Man.

Phone: MAIN 2681

ПРОДАЄМО біфкарти до і з старого краю по найнижчих цінах.

ВИСИЛАЄМО також гроші до Австрії за оплатою лише 2 центів за кождий долар.

ПЕРЕСИЛКИ телеграфічні доручасмо сейчас, за оплатою \$1.50, без огляду на те, яку суму пересилає ся.